

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

2 juni 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het decreet houdende de algemeen verbindend verklaring van akkoorden tussen werknemers- en werkgeversorganisaties betreffende gemeenschaps- en gewestaangelegenheden

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rol van de VDAB in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van de VDAB in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een akkoord tussen de uitzendsector en het VFSIPH met betrekking tot de tewerkstelling van personen met een handicap

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van de taalwetgeving bij sociaal-rechtelijke aangelegenheden

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over opleidings- en tewerkstellingsproblemen in de Antwerpse haven

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de uitvoering van het beleid inzake elders verworven competenties en het opstellen van titels van beroepsbekwaamheid

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tewerkstellingskansen tijdens en na het deeltijds onderwijs

Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Donderdag 2 juni 2005

Voorzitter: mevrouw Trees Merckx-Van Goeij

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.35 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het decreet houdende de algemeen verbindend verklaring van akkoorden tussen werknemers- en werkgeversorganisaties betreffende gemeenschaps- en gewestaangelegenheden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Wever tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over het decreet houdende de algemeen verbindend verklaring van akkoorden tussen werknemers- en werkgeversorganisaties betreffende gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, zowel de Waalse Gewestregering als de federale overheid is naar het Arbitragehof gestapt om de vernietiging te vragen van het decreet van november 2002 houdende de algemeen verbindend verklaring van CAO's betreffende gemeenschaps- en gewestaangelegenheden. In september van vorig jaar hebben ze die vernietiging ook verkregen.

Nochtans waren we er redelijk gerust in. In het parlementaire debat had uw voorganger, minister Landuyt, immers verklaard dat hij de kwestie in het Overlegcomité had uitgeklaard en dat er afspraken waren gemaakt met zijn toenmalige

federale collega Onkelinx. Er zou een melding gebeuren door de Vlaamse overheid over de algemeen verbindend verklaring van de CAO's. Daarmee zou de zaak rond zijn.

Mijnheer de minister, het was dan ook des te verrassender dat ook de federale overheid, en dus minister Onkelinx, naar het Arbitragehof stapten. Later hebt u de bevoegdheden van mevrouw Onkelinx overgenomen, maar de zaak werd voortgezet, ook omdat minister Landuyt er niet toe had opgeroepen om de zaak in te trekken. Hij was er gerust in gelijk te zullen krijgen. De vragen daarover in dit huis beantwoordde hij met een juridische argumentatie, en zelfs met fragmenten uit het Rechtskundig Weekblad om die argumentatie te staven. Helaas echter heeft de Vlaamse Regering geen gelijk gekregen en is het bewuste decreet vernietigd.

Intussen was er in juni een Vlaams regeerakkoord gesloten, waaruit bleek dat men op hetzelfde elan zou doorgaan. Er werd bevestigd dat deze bevoegdheid in Vlaamse handen lag en er werd aangekondigd dat er een decretaal kader zou worden uitgewerkt voor sectorconvenants. Dat is dus de taak van deze regering. Het bewuste arrest van 15 september, de vernietiging, liet daar echter een schaduw over vallen.

Ik heb u hierover ondervraagd in de allereerste zitting van het parlement van dit jaar. U antwoordde toen dat u de zaak zou laten onderzoeken, en het arrest op de agenda van de ministerraad zou plaatsen om de gevolgen ervan te bekijken. U bevestigde ook de intentie om een ordentelijke oplossing te vinden, en zeker niet te zullen werken met algemeen verbindend verklaringen via decreten. Ook in uw beleidsnota bracht u het onderwerp ter sprake.

De Wever

Mijnheer de minister, welke stappen zijn er al ondernomen sinds het decreet vernietigd werd op 15 september 2004? Is het onderwerp reeds behandeld door de ministerraad zoals eind september werd aangekondigd? Zijn er al stappen gezet om een nieuw afsprakenkader tot stand te brengen in overleg met de federale regering, zoals u in uw beleidsnota hebt aangekondigd?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik deel de zorg van de heer De Wever. De hele vorige zittingsperiode zijn we met dit thema bezig geweest. Helemaal in het begin heeft minister Landuyt eigenlijk een ontwerp van decreet gemaakt, dat echter nooit werd ingediend. Dat was eigenlijk nog een voorstel van minister Kelchtermans, waardoor een volledig parallel circuit van sociaal overleg met aparte overlegstructuren zou worden georganiseerd. Dat idee heeft echter het overleg met sommige sociale partners niet overleefd. Uiteindelijk is er een nieuw ontwerp van decreet gekomen.

Wij hebben dat ontwerp van decreet destijds niet goedgekeurd, niet omwille van dezelfde argumenten als die van het Arbitragehof, maar omdat we het geen goed decreet vonden. Het kwam erop neer dat de Vlaamse minister voor Werkgelegenheid, als hij daar zin in had, mee mocht tekenen met de federale minister voor Werkgelegenheid als het een materie betrof die onder de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest of de Vlaamse Gemeenschap ressorteerde. Eigenlijk interesseerde dat de federale minister van Werkgelegenheid niet eens, want voor haar was alleen de handtekening van de federale minister van kracht.

We hebben toen al gezegd dat het voor ons lang niet ver genoeg ging, en dat we een volwaardig recht verwachtten om collectieve arbeidsovereenkomsten af te sluiten over de materies waarvoor we bevoegd zijn. We sluiten ons dan ook aan bij de vragen van de heer De Wever.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, zoals aangekondigd in mijn

beleidsnota Werk werd een overleg opgestart met het federaal kabinet van minister Vandembossche om na te gaan op welke manier de regionale overheden betrokken kunnen worden bij de procedure tot algemeen verbindend verklaring van CAO's. Dat overleg kadert in het ruimere initiatief van de federale minister van Werk om de procedure tot algemeen verbindend verklaring te vereenvoudigen. Aan de federale administratie werd de opdracht gegeven een concreet hervormingsvoorstel uit te werken. De afspraak is dat zodra de federale administratie een voorstel heeft uitgewerkt, dit voorstel met ons wordt besproken.

Deze manier van werken via overleg is aangewezen om in dit dossier op korte tijd concrete resultaten te boeken. In het huidige institutionele kader riskeert eenzijdig Vlaams initiatief immers nogmaals op de klippen te lopen van de wettigheidstoets door het Arbitragehof. Bovendien mogen we niet blind zijn voor de praktische problemen waartoe een eenzijdig Vlaams initiatief kan leiden. Heel wat CAO's hebben immers betrekking op zowel federale als regionale materies. Zonder goed afsprakenkader met de federale overheid riskeren we meer problemen te creëren dan op te lossen.

Zo'n afsprakenkader is trouwens het mechanisme waarop het Arbitragehof in zijn arrest van 15 september 2004 aanstuurt om de samenhang van het conventionele arbeidsrecht niet in het gedrang te brengen en het door het sociaal overleg beoogde evenwicht niet te verstoren. Wat de timing betreft, hoop ik tegen het zomerreces een voorstel van de federale overheid te ontvangen.

Aansluitend kan ik meedelen dat ik om pragmatische redenen prioriteit geef aan de ontwikkeling van een decretaal kader met betrekking tot de sectorconvenants zoals voorzien in het Vlaams regeerakkoord. Een ontwerp zal terzake in het najaar aan de regering ter goedkeuring worden voorgelegd. Via de sectorconvenants kan immers in de lijn van de afspraken vervat in het Vlaams Werkgelegenheidsakkoord 2005-2006 een beleid in samenspraak met de sectoren worden ontwikkeld.

Dat deze aanpak niet zonder succes is, mag blijken uit het feit dat er vandaag met 25 sectoren convenants bestaan die ruim 1 miljoen werknemers dekken. Via deze convenants wordt het Vlaams

Vandenbroucke

beleid inzake opleiding, competentie-management, diversiteit, en de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt merkelijk versterkt.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. U zegt dat er gesprekken worden gevoerd met minister Vandenbossche over het betrekken van de regionale overheden, maar dan geldt opnieuw de kritiek die de heer Laurys heeft geuit. Het gaat dan inderdaad om het betrekken van Vlaanderen bij een federaal gebeuren, wat ver staat van de ambitie van het Vlaams regeerakkoord, namelijk de bevoegdheid te claimen om eigen initiatieven te nemen.

U zegt dat dit het beste is dat u kunt bereiken in het huidige institutionele kader, maar ik hoop dan dat u samen met mij de mening toegedaan bent dat het huidige institutionele kader niet deugt. Ik wil u nog wel volgen in de bedenking dat eenzijdige Vlaamse initiatieven moeilijkheden met zich kunnen meebrengen, omdat heel veel zaken gemengd zijn, maar dat geldt voor de twee kanten en vergt afspraken over de werkwijze. Ik hoop dat die werkwijze meer wordt dan het erbij betrekken van Vlaanderen en het ons mee laten tekenen van CAO's. Dat heeft immers nog weinig te maken met eigen Vlaamse competentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de rol van de VDAB in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen

Vraag om uitleg van de heer Bart De Wever tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van de VDAB in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer De Wever tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-presi-

dent van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, en tot de heer Marino Keulen, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid, Wonen en Inburgering, over de rol van de VDAB in het inburgeringsbeleid in Vlaanderen.

Minister Vandenbroucke zal ook namens minister Keulen antwoorden.

De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag betreft de rol van de VDAB in de Vlaamse inburgering, zoals die op 1 april van vorig jaar in werking is getreden ingevolge het decreet dat in de vorige regeerperiode werd goedgekeurd. Blijkens het Vlaams regeerakkoord wil de huidige Vlaamse meerderheid verder gaan op de weg die daarmee destijds werd ingeslagen.

De rol van de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding in het Vlaamse inburgeringsverhaal is niet te onderschatten. Elk jaar komen er ongeveer 25.000 nieuwkomers bij. Ongeveer een derde meldt zich aan bij een onthaalbureau – omdat hij of zij daartoe verplicht wordt of daartoe wordt uitgenodigd. Als de nieuwkomer een inburgeringscontract ondertekent omdat hij dat moet of wil – het gaat om ongeveer de helft van diegenen die zich aanmelden –, dan beoordeelt de VDAB of dat contract al dan niet moet worden ondertekend. In ongeveer een van de tien gevallen is de VDAB van oordeel dat de nieuwkomer arbeidsgeschikt is en wordt hem onmiddellijk een vooropleiding aangeboden.

De VDAB bepaalt ook de oriëntatie van de inburgering. Naargelang het gaat om een sociaal, educatief of professioneel perspectief, verschilt het primair inburgeringstraject. Een nieuwkomer met een professioneel perspectief – dat is: met de bedoeling om te werken –, wordt in het kader van zijn primair inburgeringstraject voor de derde maal met de VDAB geconfronteerd. Hij wordt geacht deel te nemen aan het derde luik loopbaan-oriëntatie. Dit behelst de cursus 'Kiezen' van de VDAB. Na deze cursus moet de cursist opnieuw een test afleggen. Vroeger was dit de TOBA-test, sinds enkele weken is dat de Domino-test. Indien de nieuwkomer slaagt voor deze test, komt hij of zij in het secundaire inburgeringstraject terecht.

De Wever

De rol van de VDAB in het inburgeringsverhaal brengt problemen met zich mee. Ik zal daarover hier maar ook nog in een vraag aan minister Keulen uitweiden. De nieuwkomer met een professioneel perspectief die de NT2-cursus met richtgraad 1.1 en eventueel ook de cursus maatschappelijke oriëntatie heeft gevolgd als hij of zij laaggeschoold is, wordt naar de VDAB gestuurd voor de cursus 'Kiezen'. Als die is gevolgd, is het primair inburgeringstraject afgerond. Hij moet dan opnieuw een test afleggen om na te gaan of hij het secundaire traject kan afleggen. Dat laatste traject geeft het beste uitzicht op een tewerkstelling, en de cijfers tonen dat aan.

Als de nieuwkomer niet slaagt in die test, moet hij terug naar af. In het beste geval moet hij opnieuw het primaire traject afleggen. Meestal haakt hij echter gefrustreerd af, wat erg jammer is want de gemeenschap heeft er op dat ogenblik al veel geld geïnvesteerd. Er bestaat dus veel ongenoegen bij de sector over de Domino-test die door het Steunpunt NT2 is uitgewerkt. Deze problematiek heeft al voor heel wat verhitte discussies gezorgd tussen de VDAB en het veld. Er moet een oplossing worden gevonden, want vandaag worden de mensen de woestijn in gestuurd. De VDAB gaat immers uit van de redenering dat het niveau van de NT2-cursus met als richtgraad 1.1 te laag ligt en dus de lat niet hoog genoeg ligt. Het veld van zijn kant repliceert met te stellen dat richtgraad 1.1 aan alle Europese standaarden voldoet. Als de VDAB het bij het rechte eind heeft, stel ik voor om de richtgraad 1.2 verplicht te stellen vooraleer men de mensen naar het secundaire traject stuurt. Als de NT2-cursus met richtgraad 1.1 volstaat, dan moet de Domino-test worden weggelaten.

In Antwerpen praten alle actoren met elkaar in het Huis van het Nederlands. Alle argwaan is onder de deelnemers weg. De sfeer is goed. Het resultaat is dat de VDAB er bij het aanvatten van het secundair inburgeringstraject geen testen meer afneemt. Daarmee is het probleem opgelost.

Er zijn nog andere knelpunten, waarvan ik er eentje wil aankaarten: het doorspelen van gegevens. Op dit ogenblik is minister Keulen bezig met het op punt stellen van het matrixstelsel voor nieuwkomers die een inburgeringstraject aanvatten. Het stelsel werkt niet, en dat is slecht.

We weten gewoonweg niet wat er op het terrein gebeurt, en dat is geen goede vertrekbasis voor een doordacht beleid. De sector is vragende partij voor zo'n systeem. Men moet die mensen verder kunnen opvolgen eens ze bij de VDAB terechtkomen. De uitwisseling van informatie met de aanbodverstrekkers in het primaire traject gebeurt niet. Als beleidsmakers zou het ons bovendien moeten interesseren na te gaan hoe het deze mensen na hun arbeidsopleiding vergaat. We moeten weten hoe het met hen gaat op de arbeidsmarkt. We weten dat 53 procent na zes maanden werk heeft gevonden. Maar wat voor soort werk is het, in welke sectoren en hoe lang houden ze het vol? De antwoorden op die vragen zijn essentieel om van het inburgeringsbeleid een succes te kunnen maken en van samenleving in diversiteit eindelijk een positief verhaal te kunnen maken.

Zijn ministers Keulen en Vandenbroucke zich bewust van de problemen? Wat is de specifieke rol van de VDAB in het inburgeringsverhaal in Vlaanderen? Hoe kan de samenwerking tussen het veld en de VDAB geoptimaliseerd worden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Het lijkt me nodig om wat meer toelichting te geven, want blijkbaar leven er misverstanden die aanleiding geven tot verkeerde conclusies. De VDAB vervult inderdaad een belangrijke functie in het inburgeringsverhaal. Met betrekking tot het primaire inburgeringstraject staat de VDAB in voor de loopbaanoriëntatie of de derde pijler met een professioneel perspectief. De loopbaanoriëntatie voor nieuwkomers met een educatief of een maatschappelijk perspectief wordt niet door de VDAB verzorgd. Ook op het niveau van het secundaire inburgeringstraject richt de VDAB zich, conform de afspraken, enkel naar die nieuwkomers die een professioneel perspectief hebben.

De signalen vanuit het veld die door de heer De Wever worden vermeld en die volgens hem wijzen op de noodzaak van een bijsturing van het beleid, worden ook door ons opgevangen. Die signalen zijn echter gebaseerd op onvolledige informatie over de zogenaamde Domino-toets. Het is een instrument dat de VDAB vandaag samen met het Steunpunt NT2 ontwikkelt om de dienstverlening aan de nieuwkomer in het inburgeringstraject te

Vandenbroucke

verbeteren. Het is duidelijk dat er vandaag een gebrek aan volledige informatie bestaat over de Domino-toets. Om onduidelijkheden te voorkomen, is op initiatief van minister Keulen de informatieronde vervroegd van september naar juni. Op dat ogenblik is de Domino-toets uitgewerkt en kan hij worden ingezet. Om een goede communicatie over NT2 en toetsontwikkeling in de toekomst te verzekeren, heeft minister Keulen me gevraagd het zesmaandelijks overleg, overeengekomen in het kader van de afspraken over NT2, nieuw leven in te blazen.

De Huizen van het Nederlands waren en zijn er echter van overtuigd dat de Domino-toets een taalniveautoets is, en geen oriënterende toets in functie van een beroepsopleiding. Dat laatste is hij wél. Verder is men ervan overtuigd dat de Domino-toets door de VDAB al effectief wordt gebruikt, hoewel dat tot vandaag nog niet het geval is. De Huizen roepen hun rol als coördinerend orgaan met betrekking tot toetsen van taalniveaubepaling in om de VDAB haar initiatiefrecht te betwisten. Gezien de Domino-toets geen taalniveau test, valt deze dus niet onder de coördinerende bevoegdheid van de Huizen.

Er heerst dus verwarring. In tegenstelling tot datgene wat de heer de Wever aanhaalt, wordt de module Kiezen niet automatisch gevolgd. Want nog voor de start van het primaire inburgerings-traject screent de VDAB de behoefte aan loopbaanoriëntatie. Deze screening gebeurt op vraag van het onthaalbureau voor die nieuwkomers waarbij het bureau een professioneel perspectief vaststelt. Op basis van de screening adviseert de VDAB aan het onthaalbureau een beperkte of een uitgebreide loopbaanoriëntatie. Dit advies wordt door het onthaalbureau opgenomen in het inburgeringscontract met de nieuwkomer. De uitgebreide loopbaanoriëntatie wordt gerealiseerd via de module Kiezen, met een looptijd twee tot vier weken. De beperkte loopbaanoriëntatie wordt aangeboden via individuele gesprekken.

Wat gebeurt er met de Domino-test als er al eens is getest? De heer De Wever stelt aan de kaak dat het taalniveau van de cursist om de haverklap getest wordt, en dat daartoe de Domino-toets wordt gebruikt. Dat klopt eigenlijk niet. De vraagsteller is hier verkeerd ingelicht. De Domi-

no-test is immers nog niet operationeel vandaag. In het verleden werd de TOBA-test gebruikt om te bepalen of de werkzoekende kon instromen in de vervolgpakketten NT2 van de VDAB, aangezien er geen attestering van het al dan niet halen van de richtgraad 1.1 door het onderwijs beschikbaar was. Vandaag bestaat die attestering wel. Indien een nieuwkomer het attest richtgraad 1.1 heeft behaald, kan hij beginnen met de loopbaanoriëntatie van de VDAB. Wat doet de Domino-toets dan wel? De toets wordt tijdens de loopbaanoriëntatie door de VDAB gebruikt om af te toetsen of de gemaakte loopbaankeuze haalbaar is, rekening houdend met de taaltoets.

Is de vooropleiding op een beroepsopleiding een tussenstap? Volgens de heer De Wever is het zo dat 'indien de nieuwkomer slaagt voor de Domino-toets, hij in het secundaire inburgeringstraject terecht komt, wat een vooropleiding op een beroepsopleiding is, via de cursussen Vacant, De Lift, Duizendpoot, en dat dit gepaard gaat met extra taallessen'. Ook hier moeten we vermelden dat dit verkeerde informatie is. Vacant, De Lift en Duizendpoot zijn zogenaamde schakelpakketten-NT2. Ze gaan niet gepaard met extra taallessen, maar zijn zelf extra taallessen. De aanpak verschilt grondig van die van het onderwijs. De VDAB werkt taakgericht en functioneel rond taal. De anderstalige krijgt enkel dat Nederlands aangeboden dat noodzakelijk en bruikbaar is binnen de gekozen professionele context. Daarnaast worden er ook trajecten aangeboden zonder deze schakelpakketten, met name trajecten met Nederlands op de opleidingsvloer, trajecten die rechtstreeks gericht zijn op tewerkstelling maar zonder opleiding, werkstages met taalondersteuning, enzovoorts.

Gaat wie niet slaagt in de TOBA-/Domino-toets terug naar af? Ook hier moeten we stellen dat dit niet klopt. Vooreerst moeten we opmerken dat TOBA en Domino door elkaar worden vermeld en dat de informatie onjuist is. Het niet slagen voor de Domino-toets en de gevolgen ervan kunnen vandaag nog niet empirisch worden ondersteund omdat er nog geen Domino-toetsen werden afgenomen. Momenteel worden de VDAB-instructeurs opgeleid voor het gebruik van de Domino-toets. De toetsen zullen enkel door VDAB-instructeurs kunnen worden afgenomen. De VDAB zal op basis van de resultaten van de Domino-toets bekijken wat haalbaar is voor de

Vandenbroucke

werkzoekende en remedieert waar mogelijk zelf via het multimediale remediëringspakket, Bonte Was genaamd.

Is er sprake van verhitte discussies tussen de VDAB en het veld? De discussie is eigenlijk nog niet gevoerd met VDAB, maar wel op het veld over de VDAB, op basis van de veronderstelling dat de Domino-toets al in voege is, wat dus vandaag niet het geval is. De verhitte discussie op het veld gebeurt door de boodschapper soms wel opzettelijk, wat het niet eenvoudig maakt voor de VDAB om de geruchten te temperen. Hier is er dus sprake van een zichzelf waarmakende voorstelling, met wat vervelende gevolgen.

Ook is het niet zo dat de VDAB vindt dat het niveau van de NT2-cursus met richtgraad 1.1 te laag ligt. Ten eerste is de Domino-toets ontwikkeld in aansluiting op het niveau 1.1. Daarnaast kan het echter zijn dat een cursist die voor zichzelf een duidelijk professioneel perspectief in de tertiaire sector heeft, nog extra Nederlands moet volgen om zijn specifieke beroepsaspiratie te kunnen verwezenlijken. Deze remediëring moet mogelijk blijven, ook al streven we ernaar het traject van de nieuwkomer zo kort mogelijk te houden. We kunnen de volgende vergelijking maken: iemand die ASO heeft gevolgd, komt in principe voor alle universitaire studies in aanmerking, maar indien hij burgerlijk ingenieur wil worden, kan het toch nodig zijn een remediërend jaar wis-kunde te volgen.

Er werd gesteld dat het voor de nieuwkomer zeer frustrerend is dat er nog maar eens een test wordt afgenomen die er voor kan zorgen dat hij opnieuw terug naar af wordt verwezen. Dat is echt een misverstand: de Domino-toets heeft de bedoeling de trajecten van nieuwkomers zo efficiënt mogelijk in te richten door een realistische inschatting van de slaagkans. De Domino-toets zal tijdens de loopbaanoriëntatie worden gebruikt, niet ervoor en niet erna. En ten slotte wil de Domino-toets de haalbaarheid van de keuze tijdens de oriëntatie nagaan en een eventuele remediëring mogelijk maken.

Er werd vervolgens gesteld dat het veld mort over de samenwerking met de VDAB inzake monitoring, en dat men weinig zicht heeft op de

resultaten van de inspanningen. Er werd eveneens gevraagd wat er gebeurt in de secundaire inburgeringstrajecten. Conform de afspraken zijn er terugkoppelingen op diverse momenten. Tijdens het primaire traject is er het advies van de VDAB in verband met de loopbaanoriëntatie, de afstand tot de arbeidsmarkt en de deelname aan de loopbaanoriëntatie. In het kader van de overdracht wordt het gekozen secundaire traject kort meegedeeld. In het kader van de automatische gegevensoverdracht is in communicatie voorzien op de scharniermomenten van het traject. Dan heb ik het over het in- en uitstapmoment in NT2, het einde van het traject, enzovoort. De trajectopvolging tijdens het secundaire inburgeringstraject – het inwerkingstraject – valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de VDAB-consulent, conform het inwerkingsdecreet. In overleg met de Huizen van het Nederlands en de onthaalbureaus werd afgesproken dat in het licht van het recht op de privacy enkel de relevante informatie wordt uitgewisseld.

Qua terugkoppeling voorziet het uitvoeringsbesluit van 30 januari 2004 in het volgende: 'Een jaar na de volledige overdracht van een meerderjarige persoon uit de doelgroep koppelen de reguliere voorzieningen, waaronder VDAB, de trajectresultaten van die persoon terug naar het onthaalbureau.' De VDAB moet voldoen aan die vraag tot terugkoppeling, en doet dat ook. Daarnaast vindt er op zeer regelmatige tijdstippen een bijeenkomst van het Interdepartementaal Projectteam Inburgering plaats, waar de diverse actoren van het inburgeringsbeleid elkaar ontmoeten voor overleg, kennisdeling en ervaringsuitwisseling.

Ik kom nu tot de vragen die werden gesteld aan minister Keulen en mezelf. U vroeg of we ons bewust zijn van deze problemen. Samen met minister Keulen volg ik de uitvoering en de ontwikkeling van het inburgeringsbeleid nauwlettend. De coördinatoren van enkele Huizen van het Nederlands hebben me via een schrijven reeds op de hoogte gesteld van hun ongerustheid met betrekking tot de Domino-toets die vandaag volop in ontwikkeling is. Mijn medewerkers hebben hen enkele weken geleden te woord gestaan en meer duiding gegeven naar aanleiding van de vragen die door een deel van het werkveld werden gesteld. We konden op dat ogenblik al vaststellen dat heel wat van hun zorgen gebaseerd waren op beperkte informatie of informatie die deels fou-

Vandenbroucke

tief werd geïnterpreteerd. Via een goed overleg en informatiedoorstroming kan nog veel meer worden verholpen.

U vroeg wat voor mij de specifieke rol van de VDAB bij de inburgering in Vlaanderen is en hoe we dit hard gaan maken. In het kader van de inburgering vermeldt het uitvoeringsbesluit van 30 januari 2004 in artikel 6, paragraaf 2 het volgende over de rol van VDAB in het primaire inburgeringstraject: ‘Na de registratie verwijst het onthaalbureau de meerderjarige persoon van de doelgroep door naar het Huis van het Nederlands voor testing en doorverwijzing naar een passend cursusaanbod NT2. Het onthaalbureau verwijst deze persoon eveneens door naar de VDAB. De VDAB onderzoekt hierbij of deze persoon over voldoende vaardigheden of kennis beschikt, dan wel of deze persoon voldoende vaardigheden of kennis aantoonbaar zal verwerven om geheel of gedeeltelijk te worden vrijgesteld van het vormingsprogramma of meteen over te stappen naar het secundaire inburgeringstraject.’

Wat het secundaire inburgeringstraject betreft, is de specifieke rol van de VDAB tevens in het inwerkingsdecreet bepaald, dat stelt dat de VDAB aan nieuw- en oudkomers inwerkingstrajecten aanbiedt die de instroom op de arbeidsmarkt beogen. De VDAB heeft de opdracht gekregen om de loopbaanoriëntatie van nieuwkomers met een professioneel perspectief op zich te nemen. Dit gebeurt door middel van individuele loopbaangesprekken of via een collectieve aanpak, met een uitgebreide loopbaanoriëntatie via het programma Kiezen.

Aan minister Keulen werd gevraagd waarom er opnieuw een test wordt ingevoerd, en of deze test niet beter kan worden afgevoerd. De test die nu in ontwikkeling is – de Domino-toets – wordt tijdens de loopbaanoriëntatie door de VDAB gebruikt om te toetsen of de gemaakte loopbaankeuze talig haalbaar is. Domino is dus geen test die een taalniveaubepaling doet, zoals de toets 1.1. Conform de afspraken kunnen cursisten die geslaagd zijn voor de toets 1.1 doorstromen naar de VDAB. Ze doorlopen eerst het programma Kiezen en vervolgens wordt, in functie van een realistische loopbaanoriëntatie, ofwel Domino 2 – voor de secundaire sector – ofwel Domino 3 – voor de tertiaire

sector – afgenomen. De Domino-toets zal tijdens de loopbaanoriëntatie door de VDAB worden gebruikt om te toetsen of de gemaakte keuze talig haalbaar is. In Domino 2 en 3 worden die einddoelen uit het basisniveau getoetst die cruciaal zijn voor het volgen van een vervolgopleiding voor respectievelijk de secundaire en de tertiaire sector. De toetsen 1.1 – onderwijs – geven informatie over het talig kunnen functioneren binnen de context van maatschappelijke of sociale rijkdom. Ze leveren de VDAB dus onvoldoende informatie over de mogelijkheden om een verdere stap te zetten in een van de vervolgotrajecten NT2 en beroepsopleidingen naar werk. Daar de toetsen dus een heel andere finaliteit hebben, is er geen reden om de Domino-toets af te voeren.

Aan minister Keulen werd eveneens gevraagd hoe de Domino-toets tot stand is gekomen, of het klopt dat er zo goed als geen overleg is geweest met het veld, en hoe het steunpunt dit dan heeft aangepakt. Het les- en toetsmateriaal van de VDAB werd ontwikkeld volgens de principes van het taakgericht werken. Deze principes liggen dan ook aan de grondslag van de door de VLOR en DVO ontwikkelde einddoelen en van de toetsen van niveau 1.1 die in opdracht van het departement Onderwijs werden ontwikkeld. Op die manier wordt een maximale coherentie van het NT2-landschap in Vlaanderen nagestreefd. Tijdens de pre-testings werden verschillende combinaties van toetsitems afgenomen bij 264 kandidaten. De groep was samengesteld uit cursisten bij centra voor basiseducatie en centra voor basisonderwijs die aan het einde van de basis cursus NT2 waren gekomen, aangevuld met nieuwkomers die net met een schakelpakket NT2 bij de VDAB waren begonnen, of op het punt stonden hiermee te beginnen. Er werd een expertmeeting georganiseerd waarin toetstaken en producten van kandidaten werden beoordeeld ter validering van het moeilijkheidsniveau, de beoordelingswijze en de cesuurbepaling. Een algemeen informatiemoment voor het brede werkveld was door de VDAB en het Steunpunt NT2 reeds gepland voor juni 2005. In tussentijd werd met het kabinet van minister Keulen reeds overeengekomen dit gezamenlijk te doen. Ook de toets 1.1 zal hierbij aan bod komen. Een voorbereidende vergadering met alle actoren zal eind mei plaatsvinden.

De volgende vraag was gericht aan minister Keulen en mezelf. Er werd gevraagd hoe de

Vandenbroucke

samenwerking tussen het veld en de VDAB kan worden geoptimaliseerd, wat er gebeurt met de monitoring en wat we terzake zullen ondernemen. De samenwerking voor Inburgering is geconsolideerd via het samenwerkingsprotocol en via de taaktoewijzingen binnen het inburgeringsdecreet en het inwerkingsdecreet. Daarnaast vindt er zeer regelmatig overleg plaats in de schoot van het IPI-team. Het zesmaandelijks overleg over NT2 en toetsontwikkeling zal worden verzekerd, zoals overeengekomen in het afsprakenkader inzake NT2, om communicatiemisverstanden in de toekomst te voorkomen. De VDAB neemt ook deel aan het overleg van de aanbodverstrekkers via de participatie aan de raden van bestuur van de Huizen van het Nederlands. Er vindt ook regionaal overleg plaats van de coördinatoren van de onthaalbureaus met de coördinatoren Inburgering van de VDAB. De VDAB volgt de instroom van nieuwkomers via de stuurboordtabellen inburgering.

Tussen september 2004 tot maart 2005 werden door de VDAB 2316 adviezen over arbeidsmarktrijpheid en nood aan loopbaanoriëntering aan de onthaalbureaus bezorgd. De automatische gegevensuitwisseling met de onthaalbureaus en de Huizen van het Nederlands kan pas worden opgestart nadat deze toelating hebben verkregen om het RR-nummer te gebruiken. Die zaak is in behandeling. Hierdoor zal de snelheid van gegevensuitwisseling, de afstemming en de uniekheid van gegevens opmerkelijk kunnen worden opgedreven.

Mevrouw de voorzitter, dames en heren, ik excuseer me voor deze lange uiteenzetting en de herhalingen. Het gaat echter om een niet onbelangrijk thema. Ik ben verheugd dat u zich daarvoor interesseert. De commotie die is ontstaan op basis van foute interpretaties moet echter worden weggerukt.

De voorzitter: De heer De Wever heeft het woord.

De heer Bart De Wever: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw omstandig antwoord. Ik heb u een aantal keren horen zeggen dat er een misverstand is. Ik neem u dat niet kwalijk. De volgende keer zal ik mijn vraag wat uitgebreider uitschrijven.

De meeste van die 'misverstanden' zijn wel degelijk goed begrepen. Ik zal hier niet alles aanhalen, want dan ben ik even lang bezig als u. Ik heb nooit gezegd dat iedereen een loopbaanoriëntatie krijgt. Alleen de mensen met een professioneel perspectief krijgen die. Maar ook daar wordt door de VDAB bepaald welk perspectief men krijgt. Dit systeem deugt niet. Iedereen die zich daarmee bezighoudt, zal dat bevestigen.

Dat niet iedereen de cursus Kiezen volgt, is evident. Het sociaal en educatief perspectief krijgt überhaupt geen loopbaanoriëntatie. Ik weet ook wel dat dit aspect wordt verzorgd tijdens de individuele trajectbegeleiding.

Ik heb trouwens nooit gezegd dat de Domino-test al bestaat. Het ongenoegen is gebaseerd op de ervaringen met de TOBA-test. Het ongenoegen is trouwens breder dan alleen bij de inburgeringssector. Ook het OCMW van Antwerpen heeft naar aanleiding van de vraag contact met mij opgenomen om te zeggen dat ook zij met die problemen worden geconfronteerd. Het gaat dan dikwijls om oudkomers die bij hen zijn ingeschreven, door het centrum worden 'geactiveerd' en aangespoord om een cursus te volgen.

Het OCMW-Antwerpen organiseert eigen taalcursussen. Ook daar blijkt er een groot probleem te zijn bij de aansluiting die zou moeten worden geboden op de vooropleidingen van arbeidsopleidingen. Ik weet ook wel dat die vooropleidingen geen arbeidsopleidingen zijn, maar dat daar een belangrijk deel aan gericht taalonderwijs wordt geboden. Ook daar blijkt die aansluiting allesbehalve vlot te verlopen.

U zegt dat de nieuwkomers niet naar af gaan. Tot op heden was dat wel het geval. De frustratie bij mensen die worden geactiveerd en die vaststellen dat ze in het zicht van wat hen het meest interesseert – een arbeidsopleiding en een tewerkstelling – terug in een filter terecht komen, is bijzonder groot. Ik hoor u graag zeggen dat de Domino-test absoluut die bedoeling niet heeft. Ik geef toe dat daarover heel wat misverstanden kunnen bestaan. Dat die informatie niet klopt, daar kan ik alleen maar blij om zijn.

Het feit dat die misverstanden bestaan, is natuurlijk ook een kwestie van gebrek aan overleg met het middenveld. Het klopt dat het om een militant

De Wever

middenveld gaat. Dat geldt zeker voor de CBE's. Die komen uit het sociaal-cultureel werk. Dat zijn geen doetjes. Als er misverstanden waren, dan had men die kunnen wegnemen door vooraf overleg te plegen. U moet hen niet kwalijk nemen dat ze vermoeden dat er een taaltest wordt ingevoerd als de test mee wordt uitgewerkt door het steunpunt NT2.

Als u nu zegt dat het gaat over een weging van de talige vaardigheid in functie van de beroepskeuze, dan aanvaard ik dat graag. We zullen zien hoe dat in functie van de loopbaanoriëntatie wordt ingevuld.

Mijnheer de minister, ik heb nog een aantal punten op papier staan. Ik neem me voor daar nog verder op in te gaan. Ik dank u in alle geval voor het antwoord. Ik zal het analyseren. Ik ben blij dat u de twijfel over de komende Domino-test hebt weggenomen. Ik ben zeer benieuwd te weten hoe die dan wel zal worden geïmplementeerd.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer De Wever, als ik uw vraag lees, dan staat daarin dat de Domino-test al enkele weken in voege is. Er worden nog andere zaken beweerd. U zegt dat de nieuwkomer gefrustreerd afhaakt. U moet me dan niet kwalijk nemen dat ik aanneem dat er een misverstand is.

De voorzitter: Mijnheer de minister, ik heb begrepen dat de heer De Wever eerst het antwoord zal bestuderen en dat hij daarna op de zaak zal terugkomen. Wij van onze kant zullen ook een poging doen om het onderwerp te begrijpen. Een en ander is nogal technisch. Als wij het echter al moeilijk hebben om ons voor te stellen hoe de zaak werkt in de praktijk, kan ik me voorstellen dat het voor een nieuwkomer helemaal niet evident is. Als we op het veld iets willen veranderen, dan zullen we dat moeten doen in eenvoudige maar correcte bewoordingen.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een akkoord tussen de uitzendsector en het VFSIPH met betrekking tot de tewerkstelling van personen met een handicap

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Smet tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over een akkoord tussen de uitzendsector en het VFSIPH met betrekking tot de tewerkstelling van personen met een handicap.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, Ik zetel in de Adecco Foundation. Ik zal maar al direct zeggen dat ik daar niet voor word betaald. (*Gelach*)

De Adecco Foundation tracht binnen hun deel van de uitzendsector de groepen die het moeilijker hebben, toch binnen te loodsen op de arbeidsmarkt. Ze richt zich daarbij tot de personen met een handicap en de oudere werknemers. Ik probeer hen er ook van te overtuigen de migranten in de doelgroep op te nemen. Tot nu toe heeft ze dat echter niet gedaan.

Mijnheer de minister, uit de cijfers die we van u hebben gekregen, blijkt dat het voor deze groepen moeilijk is om een job te vinden. De werkzaamheidsgraad van de arbeidsgehandicapten bedraagt slechts 46 procent. Voor de overige mensen tussen 25 en 46 jaar is dat 83 procent. Het is dus van belang dat we wegen zoeken om mensen met een handicap aan het werk te zetten.

Adecco heeft met l'Agence wallonne pour l'intégration des personnes handicapées een project uitgewerkt onder de noemer 'Handicap en competentie'. Het doel is de arbeidsdeelname van personen met een handicap te bevorderen. Het project werd gelanceerd in juni 2004. L'Agence wallonne informeert de personen met een handicap over de mogelijkheid tot professionele inschakeling via de uitzendsector, in dit geval Adecco. Ze zorgt ook voor een aantal sensibilisatieacties voor het personeel van Adecco, zodat het in de

Smet

normale werking ook rekening zou houden met personen met een handicap.

Adecco belooft personen met een handicap in te schakelen. Ze licht hen in over de diensten die l'Agence wallonne biedt. Ze houdt het agentschap op de hoogte van de evoluties op de arbeidsmarkt.

Mijnheer de minister, de integratiepremie – die ook in Vlaanderen bestaat – voor de inschakeling van personen met een handicap wordt gebruikt om via de uitzendsector aan de werkgevers 45 procent van de premie te geven als ze mensen uit die groep inschakelen. Hetzelfde werd geprobeerd in Vlaanderen. Tot nu toe is dat mislukt omdat het Vlaams Fonds voor Sociale Integratie van Personen met een Handicap blijft hangen tussen minister Vervotte en u. Op dit ogenblik is er nog altijd geen definitieve plaats gevonden voor dit fonds.

Minister Vervotte is nog altijd verantwoordelijk voor de integratie. In de toekomst zal het fonds onder uw bevoegdheid vallen. Zolang dat niet is gebeurd, kan er geen overeenkomst worden gesloten.

Mijnheer de minister, ik ben er voorstander van dat in Vlaanderen eenzelfde regeling met de uitzendsector wordt getroffen. Het is een goede manier om mensen te integreren, zeker voor degenen die het wat moeilijker hebben. Wat is de streefdatum om in Vlaanderen een oplossing te vinden voor het Vlaams Fonds? Wanneer zal de overdracht gebeuren? Wanneer zullen u en minister Vervotte er in slagen om een akkoord hierover te bereiken?

Hoe staat u tegenover de akkoorden tussen Adecco en het Vlaams Fonds? Enerzijds gaat het om sensibilisering, informatie, de overdracht van gegevens, enzovoort en anderzijds het gebruik van de gelden om mensen via de uitzendsector op de arbeidsmarkt binnen te loodsen.

De voorzitter: Mevrouw Stevens heeft het woord.

Mevrouw Helga Stevens: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik sluit me graag aan bij de vraag over het probleem inzake de overheveling van het Vlaams Fonds naar uw

departement voor Werk. Mijnheer de minister, ik ga daar niet verder op in. Ik zou wel graag weten wanneer die overheveling zal plaatsvinden.

Ik ben blij te horen dat Wallonië op dit punt voorligt op Vlaanderen. Dat wil zeggen dat Vlaanderen toch iets kan leren van Wallonië. Dat gebeurt niet vaak, en zeker niet als het gaat om personen met een handicap.

Ik ben ook verheugd dat Adecco mensen met een handicap meer kansen wil geven op tewerkstelling. Dat is belangrijk. We moeten dat in Vlaanderen ook doen. Het is jammer te moeten horen dat het Vlaams Fonds er moeilijk over doet en dat er geen oplossing uit de bus komt.

Er is ook een alternatief. Daarvoor verwijs ik naar het Vlaams decreet van 2002 betreffende evenredige arbeidsparticipatie. Het houdt een implementatie in van de Europese richtlijn van 2000 in verband met de non-discriminatie op basis van bijvoorbeeld een handicap.

Tot op heden hebben we daarvan in Vlaanderen weinig gehoord. Ook de overheid doet weinig concreet om dat te promoten via vakbonden, het Vlaams Fonds of de VDAB. Het is opvallend dat het windstil is op dat punt.

In het buitenland zijn er wel voorbeelden. Engeland is wat dat betreft een gidsland voor ons. Sinds 1995 is daar de Disability Discrimination Act van kracht. Oorspronkelijk gold die enkel voor de werkgelegenheid. Ze werd daarna ook van toepassing op onderwijs en verschillende aspecten van de samenleving, zoals de discriminatie op het werk van mensen met een handicap. Maar de overheid is zelf ook een actieve rol aan het spelen voor het uitvoeren van die DDA. De overheid heeft zelf de Disability Rights-commissie opgericht. Daar zijn mensen met een handicap en hun organisaties in vertegenwoordigd. Er is ook een fonds voor sensibilisering en een fantastische website die heel veel informatie verschaft over hoe iemand, bijvoorbeeld, naar de vakbond kan gaan of hoe werk te vinden. Dit is ook bedoeld voor mensen met een mentale handicap want dat is een belangrijke groep die het moeilijk heeft om de informatie te begrijpen. Het is gericht op verschillende doelgroepen. Ik vind het een prachtig voorbeeld van hoe de overheid kan motiveren en

Stevens

actief kan optreden in het bevorderen van tewerkstelling voor mensen met een handicap.

Eigenlijk heeft Groot-Brittanië de mosterd gehaald in Amerika. Daar heeft men al van in 1990 de Americans with Disabilities Act. De Amerikaanse overheid is heel actief en heeft via het ministerie van Justitie een gelijkkansencel opgericht. Van die ontwikkeling kunnen we hier alleen maar dromen. Iedereen zegt dat men in Amerika te liberaal is, maar op het vlak van gelijke kansen is men sterk voor op ons. We kunnen daar heel veel van leren. Daarom wil ik me aansluiten bij de vraag van mevrouw Smet. We hebben een mooie kans om opnieuw te vragen dat de Vlaamse overheid meer actief optreedt. Een interimkantoor is een belangrijke weg voor mensen met een vreemde afkomst maar ook voor mensen met een handicap.

De voorzitter: Minister Vandebroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandebroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik ben vandaag nog niet bevoegd voor deze materie. Ik kijk er wel naar uit, want het is iets wat ik bijzonder belangrijk vind en dat me persoonlijk boeit. Omdat ik nog niet bevoegd ben zal ik een formeel antwoord geven op de vraag van mevrouw Smet, uit voorzichtigheid.

Het is helemaal niet zo dat er tussen minister Vervotte en mij enig probleem zou bestaan. We nemen gewoon de tijd om deze zaak ordentelijk aan te pakken. We moeten wel snel aan de slag.

Het is juist dat in de Angelsaksische landen, zeker in Groot-Brittanië, wel wat te leren valt over de brede problematiek van diversiteit, waaronder ook personen met een handicap. Daar wordt beter mee omgegaan in zekere opzichten. Hoewel ik denk dat het sociale model van de Angelsaksische landen inderdaad niet zo interessant is, valt daar wel wat te leren. Het heeft te maken met het feit dat men daar problemen durft benoemen, aanpakken en oog heeft voor individuele rechten in dezen. We zijn wel stappen in die richting aan het zetten, onder meer dankzij Europese actie, wat mevrouw Smet zeer goed zal weten. We implementeren de Europese actie op het vlak van non-discriminatie

enzovoort. We zouden echter nog grote inspanningen moeten doen om op het terrein te komen tot verspreiding van goede voorbeelden en goede praktijken. Ik sta principieel nogal positief tegenover wat vanuit de uitzendsector kan worden aangebracht.

Om de tewerkstellingsgraad van kansengroepen en personen met een arbeidshandicap in het bijzonder te verhogen, is het van belang om zowel markt- als niet-marktspelers te mobiliseren. Het is bijzonder hoopgevend te mogen vaststellen dat ook de uitzendsector zich wil engageren om de participatie van personen met een handicap op de arbeidsmarkt te verhogen. Ik wil de mogelijkheden die deze sector biedt aan personen met een arbeidshandicap zeker valoriseren.

Op dit ogenblik kunnen interimkantoren als werkgever van het elders tewerkgestelde personeel, beroep doen op de loonkostensubsidie CAO-26 en de Vlaamse inschakelingspremie. Aangezien de werkelijke werkgevers geen recht hebben op deze premies, is het moeilijk om personen met een handicap tewerk te stellen via uitzendarbeid. Een regeling over deze tegemoetkomingen met de uitzendsector is dan ook dringend nodig, zodat het voor die werkgevers mogelijk wordt te genieten van overheidstussenkomsten voor rendementsverliezen. De voorbeelden uit Wallonië kunnen hiervoor een inspiratiebron zijn, maar de samenwerking op Vlaams niveau moet aangepast zijn aan de specifieke Vlaamse organisatie en werking en moet passen in een langetermijnvisie voor de arbeidsintegratie van personen met een handicap en arbeidshandicap. Wij zijn bereid dit verder te bespreken met het VFSIPH en de uitzendsector.

De bestuurlijke overdracht van het VFSIPH wordt volop voorbereid om op 1 januari 2006 een feit te zijn. Ik hoop vanaf dan zeer snel initiatieven te kunnen nemen die de integratie in het reguliere tewerkstellingsbeleid bevorderen en die tot een optimale afstemming van de maatregelen op de doelgroep personen met een handicap en een arbeidshandicap leiden. Hiervoor zullen wij vertrekken van het reeds gepleegde overleg en voorbereide werk met het VFSIPH, het kabinet Welzijn en de VDAB, de toekomstvisies en voorstellen van de sector zelf, de werkzaamheden van de commissie Diversiteit en recente evaluaties van de tewerkstellingsmaatregelen. Inhoudelijk denkwerk en overleg over de toekomstige werking is

Vandenbroucke

dus ook nu reeds op diverse niveaus aan de gang. Overleg met de uitzendsector over een toekomstig samenwerkingsakkoord kan hier ook in passen.

In afwachting daarvan zijn wij ook steeds bereid mee te werken aan initiatieven die minister Vervotte, verantwoordelijk voor Welzijn en Volksgezondheid, hieromtrent wil nemen. Daarnaast past deze thematiek ook in het overleg dat met de uitzendsector gevoerd zal worden in het kader van de uitvoering van het Vlaamse Werkgelegenheidsakkoord. Hiervoor zullen de sectorconvenants opnieuw besproken worden. De arbeidsdeelname van personen met een arbeidshandicap krijgen in het Vlaamse Werkgelegenheidsakkoord doorheen alle maatregelen specifieke aandacht. Ik ben de eerste om toe te geven dat dat voorlopig mooie verklaringen zijn die moeten geconcretiseerd worden op het niveau van de sectoren.

Wij zullen er bij de verantwoordelijke minister op aandringen de problematiek op te nemen en oplossingen voor te stellen. Hierbij wil ik graag betrokken worden gezien de nakende overdracht. De voorgestelde oplossingen moeten rekening houden met de conclusies van het bijna afgeronde HIVA-onderzoek over de evaluatie van CAO26 en de VIP en moet passen in een langetermijnvisie op de aanwending van deze maatregelen.

Wij geven er de voorkeur aan om een regeling uit te werken die geldt voor de hele interimsector, waarbij de concrete initiatiefnemers, Adecco en Randstad, uiteraard betrokken zullen worden. Wij zijn steeds bereid om de sector te horen zodat deze zijn standpunt kan toelichten, maar oplossingen terzake vallen nog niet onder mijn bevoegdheid. In het kader van de bespreking van de sectorconvenants kan deze problematiek ook aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de minister, ik heb inmiddels een brief gekregen van minister Vervotte waarin ze schrijft dat, aangezien de uitzendkantoren werkgevers zijn, ze de premie kunnen krijgen en kunnen bepalen hoeveel ze van die premie afstaan aan de werkplaats waar personen met een handicap terecht komt. Dit gebeurt ook in Wallonië. Ze kunnen dus bijvoorbeeld 50

percent van de premie geven aan een bedrijf, op voorwaarde dat het voor drie maanden een persoon met een handicap tewerkstelt. Zelf krijgt het interimkantoor 50 percent van de premie omwille van het werk dat het heeft gedaan om een persoon met handicap aan het werk te krijgen. Een eigenlijke overeenkomst waarbij een grote inspanning wordt gedaan om in de interimsector iets tot stand te brengen, is er niet. Er is een klein stukje van de oplossing gerealiseerd en dat zal voor Adecco en andere interimkantoren al een weg zijn.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb begrepen dat op 1 januari 2006 de overdracht een feit zal zijn. U hebt in uw antwoord meer dan blijkt gegeven van uw interesse voor de problematiek en er zal allicht een invulling gebeuren, samen met het Vlaams Fonds.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van de taalwetgeving bij sociaalrechtelijke aangelegenheden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Peumans tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de toepassing van de taalwetgeving bij sociaalrechtelijke aangelegenheden.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, mijn vraag is geïnspireerd door wat er in uw beleidsnota staat op pagina 115 over de betrokkenheid van de administratie inzake handhavingsbeleid. Er is trouwens in 2004 een speciaal decreet voor gemaakt in verband met de administratieve boetes.

De taalwetgeving legt elk bedrijf de verplichting op elke interne communicatie binnen het bedrijf in het Nederlands te laten verlopen. Artikel 129, paragraaf 1, 3°, van de Grondwet maakt de decreetgever bevoegd voor de regeling van het

Peumans

taalgebruik voor de sociale betrekkingen tussen werkgevers en werknemers, dit wil zeggen alle schriftelijke en mondelinge contacten tussen werkgever(s) en werknemer(s), individueel of collectief, die betrekking hebben op de tewerkstellingsrelatie. Het decreet van 19 juli 1973 maakt het exclusieve gebruik van de Nederlandse taal in de sociale betrekkingen verplicht voor elke werkgever die een uitbatingzetel heeft in het Nederlandse taalgebied. In het homogeen Nederlandse taalgebied geldt de taalwetgeving op het bedrijfsleven voor alle bedrijven en werkgevers, of ze nu een commerciële of handelsactiviteit uitoefenen. Onder uitbatingzetel moet de technische uitbatingseenheid worden verstaan, dus een zetel die gekenmerkt wordt door een zekere autonomie op economisch en sociaal vlak. Het betreft dus het kantoor of de winkel waar de medewerker echt werkt. Aldus valt een bedrijf met kantoren in Brussel en Gent onder de Vlaamse regelgeving voor het kantoor in Gent en onder de Brusselse regelgeving voor het kantoor in Brussel.

Het Nederlands is dus verplicht voor alle individuele en collectieve contracten, zowel mondeling als schriftelijk, tussen werkgevers en werknemers die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met de tewerkstelling. Het gaat dan over opdrachten, mededelingen, dienstnota's, sociale akten en documenten, boekhoudkundige documenten voorschreven door de wet, personeels- of dienstbijeentkomsten en dergelijke meer. Dit is eveneens zo voor de betrekkingen in de ondernemingsraad en in het comité voor veiligheid en hygiëne, tegenwoordig CPBW genoemd. Het betreft alle documenten bestemd voor het personeel evenals de akten en documenten voorgescreven door de wet of door reglementen zoals arbeidsovereenkomsten, richtlijnen voor het werk, loonafrekeningen, arbeidsreglement, betekening van de opzegging, fiscale fiches, Riziv-documenten, het personeelsregister, de documenten voor de sociale instellingen, de aangiften voor de vennootschapsbelasting, de verzekeringsovereenkomsten enzovoort. De betrekkingen met de sociale instellingen, zoals de RSZ, de RVA of het sociaal secretariaat, de industriële, commerciële of administratieve betrekkingen en de betrekkingen met cliënteel, tussen werknemers en tussen ondernemingen, vallen niet onder de toepassing van dit decreet, voor zover het niet-sociale relaties betreft.

In het Vlaamse Gewest kan, indien de personeelsbezetting het rechtvaardigt en op unaniem verzoek van de werknemersafgevaardigden, een vertaling gevoegd worden bij de documenten die bestemd zijn voor het personeel. Het Nederlandstalige document blijft dan wel het enige officiële document en als het vertaalde document afwijkt van het origineel, dan mag geen rekening gehouden worden met de vertaling. Als een bedrijf veel anderstalige werknemers heeft, kan het zelfs worden verplicht om voor vertalingen te zorgen. Daarvoor is in een bijzondere procedure voorzien.

In principe kan een rechtbank administratieve geldboeten en zelfs strafsancities uitspreken voor overtredingen van de taalwetgeving in het bedrijfsleven. Ook de toezichtambtenaren van de afdeling Inspectie Werkgelegenheid van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, hebben uitgebreide bevoegdheden. Ze kunnen de overtreder waarschuwen, dat is het preventieve luik, maar ze kunnen hem ook een administratieve geldboete opleggen. Hiervoor verwijs ik naar het decreet van 30 april 2004 tot uniformisering van de toezicht-, sanctie-, en strafbepalingen die zijn opgenomen in de regeling van de sociaalrechtelijke aangelegenheden, waarvoor de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest bevoegd zijn. Het is in werking getreden op 15 augustus 2004. Daaraan is onlangs een Besluit van de Vlaamse Regering gekoppeld van 14 januari 2005, dat in werking is getreden op 24 februari 2005.

Wat stellen we vast in Vlaanderen? Vorige week was ik bij Ford Genk. Het is ontzettend hoeveel Engelstalige werkcontacten er zijn, ook met de arbeiders. De taalwetgeving wordt in de bedrijven met de voeten getreden ondanks de sanctioneringsmechanismen. Het gebruik van het Engels in het bedrijfsleven neemt immers nog steeds toe. We stellen daarom voor dat uw administratie een campagne op poten zet om het bedrijfsleven aan te sporen hun communicatie en het taalgebruik in het algemeen in het Nederlands te laten verlopen.

Volgende vragen zijn hierbij aan de orde. Eén: heeft de minister weet van inbreuken tegen het decreet van 1973 dat het exclusieve gebruik van het Nederlands oplegt voor de sociale betrekkingen in elk bedrijf met een uitbatingzetel in het Nederlandse taalgebied? Twee: hoeveel sociaalrechtelijke inspecteurs van de administratie Werkgelegenheid houden zich in het kader van

Peumans

het decreet van 30 april 2004 houdende het sociaalrechtelijk toezicht bezig met de controle en het toezicht op het decreet van 19 juli 1973? Hoeveel inbreuken hebben zij reeds vastgesteld? Werd er opgetreden? Hoe ziet u dit in de toekomst evolueren?

Drie: het decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht trad in werking op 15 augustus 2004. In artikel 35 van dat decreet is bepaald dat uiterlijk op 30 maart volgend op het jaar waarop het betrekking heeft, de Vlaamse Regering verslag uitbrengt bij het Vlaams Parlement over de toepassing van het decreet. Graag kregen we dan ook dit verslag dat volgens onze informatie er eind juni zal komen. Vier: deelt u onze mening dat in het Vlaamse bedrijfsleven meer en meer het Engels de omgangstaal wordt, ook inzake de sociale betrekkingen? Hoe staat u tegenover deze tendens? Vijf: hoe staat u tegenover onze suggestie om naar het bedrijfsleven toe een campagne te starten of een open brief te richten om hen te sensibiliseren het Nederlands als voertaal te gebruiken als intern communicatiemiddel, zeker wat betreft sociaalrechtelijke aangelegenheden?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, het taalgebruik tussen werkgevers en werknemers alsook de taal van de sociale documenten wordt geregeld in het decreet van 19 juli 1973, ook wel het Septemberdecreet genoemd. Dit decreet schrijft voor dat de sociale betrekkingen tussen werkgever en werknemers en de sociale documenten in het Nederlands moeten zijn opgesteld als de exploitatiezetel van de onderneming in het homogeen Nederlandstalig taalgebied ligt. Vooreerst moet het duidelijk zijn dat de Vlaamse Gemeenschap overeenkomstig de wetten tot hervorming van de staatsinstellingen niet bevoegd is om in een ander Gewest, in casu het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, op te treden.

Wat betreft uw eerste vraag kan ik u melden dat ik inderdaad weet heb van inbreuken op de taalwetgeving. Hierbij geef ik u een overzicht van de uitgevoerde controles en de vastgestelde inbreuken gedurende de afgelopen vijf jaar. Deze tabel vraagt enige uitleg. In de tabel maken we een

onderscheid tussen integrale controles, spontane controles en klachten. Voor elk van die gevallen gaan we na wanneer er geen inbreuken waren; wanneer er een proces-verbaal van Waarschuwing is opgesteld; wanneer er een pro justitia was en wanneer men heeft vastgesteld dat men niet bevoegd is. In totaal gaat het over 201 controles waarvan 175 integrale controles, 2 spontane controles en 34 controles na een klacht.

Controles waarbij uitsluitend het aspect taaldecreet aan bod kwam, zijn in de tabel aangegeven als spontane controles. Zo waren er dus maar twee. Het grootste aantal controles met betrekking tot het taaldecreet zijn gebeurd in integrale controles. Dit zijn controles die in hoofdzaak werden uitgevoerd naar aanleiding van vragen en onderzoeken met betrekking tot deze en andere materies, zoals arbeidsbemiddeling, tewerkstelling van vreemde werknemers, inhoudelijke en financiële controles van het Europees Sociaal Fonds of tewerkstellingsprogramma's, maar waarbij telkens het aspect 'gebruik van de taal tussen werknemer en werkgever' werd nagekeken.

De meeste controles van de taalwetgeving gebeuren in het kader van de integrale controles. Dit betekent dat de inspecteurs tijdens een andere controle ook aandacht hebben besteed aan de taalwetgeving. Op een totaal van 201 controles was er in 171 gevallen geen sprake van een inbreuk. Er werden 23 pv's van waarschuwing en 2 keer een pro justitia opgesteld; in 5 gevallen was men niet bevoegd.

Vraag twee: de afdeling Inspectie werkgelegenheid, bevoegd voor de controle van het Septemberdecreet, telt zestien inspecteurs, of veertien voltijdsequivalenten. De afdeling heeft echter veel meer bevoegdheden dan alleen maar te waken over de toepassing van dit decreet. Er zijn geen inspecteurs die zich enkel en alleen bezighouden met de controle op het Septemberdecreet. Alle inspecteurs doen onderzoeken of controles over alle diverse materies waarvoor de afdeling Inspectie werkgelegenheid bevoegd is. Mijns inziens is die polyvalentie ook de kracht van dat eerder kleine korps.

Er werd door deze inspecteurs in de afgelopen vijf jaar tweemaal een pro justitia opgesteld met betrekking tot deze materie. Een hiervan was naar aanleiding van een klacht, nadat een werkneem-

Vandenbroucke

ster was verplicht een opzegging van de arbeids-overeenkomst in onderlinge overeenstemming in de Franse taal te ondertekenen. Een tweede pro justitia had betrekking op een aantal sociale documenten die niet conform de bepalingen van het decreet waren opgesteld.

De pv's van waarschuwing werden voornamelijk uitgeschreven ingevolge het niet-opgesteld zijn van arbeidsovereenkomsten in het Nederlands, Engels- of Franstalige computerprogramma's die door de werknemer dienden gebruikt te worden en door het bedrijf zelf waren ontwikkeld, met inbegrip van anderstalige loonfiches, personeelsregisters, arbeidsreglementen, het taalgebruik tijdens vergaderingen en mondelinge of schriftelijke bevelen.

In de voorbije vijf jaar werd achtmaal een klacht neergelegd door een werknemer of vakbondsafgevaardigde van een bedrijf. Deze klachten hadden betrekking op volgende zaken: de arbeidsovereenkomst was gedeeltelijk of geheel in een andere taal opgesteld; computerprogramma's die niet in het Nederlands voorhanden waren; documenten, mondelinge en schriftelijke bevelen of vergaderingen waren in een andere taal opgesteld of gehouden. Een klacht had specifiek betrekking op het feit dat werknemers van twee verschillende ondernemingen verplicht werden in het Engels met elkaar te communiceren.

Naast de klachten van werknemers werden nog zestien andere klachten ontvangen, waarvan tien van derden – waaronder drie van een arbeidsauditeur – en zes van andere inspectiediensten. Deze laatste hadden betrekking op sociale documenten in een taal verschillend van het Nederlands die door deze inspectiediensten werden aangetroffen. In totaal werden in de periode 2000 tot en met 2005 24 klachten ontvangen en behandeld.

Wat de toekomst betreft, zal ik aan de afdeling Inspectie Werkgelegenheid vragen om de taalwetgeving steeds in de integrale controles te verwerken en er, net zoals in het verleden, voldoende aandacht aan te besteden. Deze controles hebben immers naast het controleaspect ook een informatief en preventief karakter. Bovendien zal de inspectiedienst specifieke aandacht schenken aan de binnengekomen klachten betreffende de taal-

wetgeving. De afdeling Inspectie Werkgelegenheid zal bij problemen of klachten over de toepassing van de taalwetgeving in de eerste plaats trachten te bemiddelen tussen werknemer en werkgever zodat de wederzijdse rechten en plichten gerespecteerd worden. Slechts als bemiddelen onmogelijk is, zal door de inspectie een pro justitia worden opgesteld.

Het decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht van 30 april 2004 heeft inbreuken op de taalwetgeving waarvoor pro justitia's kunnen worden opgesteld, opgenomen in artikel 13. Zelfs als ze door de arbeidsauditeur worden geseponeerd, kunnen ze nog altijd in aanmerking komen voor een administratieve geldboete. Het besluit van de Vlaamse Regering van 14 januari 2005 regelt de manier waarop deze administratieve geldboeten opgelegd kunnen worden. De cel administratieve geldboeten, opgericht in de administratie Werkgelegenheid, is bevoegd voor het in ontvangst nemen van de pro justitia's inzake de taalwetgeving en voor het opleggen van de administratieve boete. Er werden in het kader van de taalwetgeving nog geen administratieve geldboeten opgelegd en er werden evenmin pro justitia's rond deze wetgeving ontvangen.

Wat de derde vraag betreft, kan ik stellen dat artikel 35 van het decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht bepaalt dat de Vlaamse Regering voor 30 maart van elk jaar het Vlaams Parlement moet informeren over de werking van dit decreet. De administratie Werkgelegenheid legt op dit moment de laatste hand aan het jaarverslag waarin ook de werking van dit decreet zal worden besproken. De opstelling van dit verslag is even uitgesteld om alle aandacht te kunnen schenken aan het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet houdende het sociaalrechtelijk toezicht en aan de oprichting van de cel administratieve geldboeten. Van zodra dit verslag ter beschikking is, zal ik het onverwijld aan het Vlaams Parlement voorleggen. Ik heb er bij mijn administratie op aangedrongen me dit verslag tegen uiterlijk 15 juni 2005 te bezorgen.

Vier: de internationalisering van het Vlaamse bedrijfsleven zorgt er inderdaad voor dat Engels een algemeen gebruikte taal wordt in het bedrijfsleven. Ik ben echter van mening dat het Septemberdecreet moet worden gerespecteerd. De sociale betrekkingen tussen werkgever en werknemer zijn

Vandenbroucke

immers zeer delicaat en niet alle werknemers hebben een even goede kennis van het Engels. Er werden door de afdeling Inspectie Werkgelegenheid in de loop van de voorbije jaren 24 klachten geregistreerd. Er werd in de meeste gevallen bemiddelend opgetreden. Dat is de normale werkwijze van de sociale inspectie. Zo werd er onder meer bemiddeld opdat bepaalde ondernemingen hun vormingspakket zouden uitbreiden om tegemoet te komen aan bepaalde noden van de werknemers aangaande de taalwetgeving of het gebruik van het Engels, bijvoorbeeld inzake informaticatoepassingen.

Vijf: mijns inziens is er een permanente nood om het bedrijfsleven te informeren aangaande de taalwetgeving en hen te sensibiliseren om in hun sociale betrekkingen met de werknemers het Nederlands als voertaal te gebruiken. Het Nederlands dient gebruikt te worden, niet alleen voor de schriftelijke maar ook voor de mondelinge communicatie tussen werkgever en werknemer. Ik wil er wel op wijzen dat de algemene diensten van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap al een uitgebreide en samenvattende brochure hebben opgesteld. Voor het opstellen van deze brochure, de Taalwetwijzer, werd bovendien een advies gevraagd aan de afdeling Inspectie Werkgelegenheid. Deze Taalwetwijzer werd op de geëigende manier in Vlaanderen verspreid. De afdeling Inspectie Werkgelegenheid gebruikt deze Taalwetwijzer veelvuldig in het kader van de uitoefening van de eigen werkzaamheden en de controle op het Septemberdecreet.

De sociale partners actief in de SERV werden reeds in de tweede helft van de jaren 90 herhaaldelijk ingelicht over de wetgeving betreffende het taalgebruik in ondernemingen. Zij engageerden zich, elk binnen hun eigen werksfeer en organisaties, om deze wetgeving onder de aandacht te brengen en te houden. Ik laat uw voorstel aangaande de open brief en de campagne tot sensibiliseren van het bedrijfsleven onderzoeken in het licht van de financiële en budgettaire ruimte en het bestaan van andere informatiedragers. In elk geval dank ik de heer Peumans voor het onder de aandacht brengen van deze problematiek.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Ik dank de minister voor zijn antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Ludwig Caluwé tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over opleidings- en tewerkstellingsproblemen in de Antwerpse haven

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Caluwé tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over opleidings- en tewerkstellingsproblemen in de Antwerpse haven.

De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, deze vraag is ingegeven door een seminarie dat op 28 februari door Alfaport is georganiseerd en een vervolg kreeg op een persconferentie die op 21 april doorging. De Antwerpse havenwerkgevers maken zich zorgen. Mede dankzij de investeringen voor de verdieping van de Schelde, het Masterplan en de IJzeren Rijn die door de Vlaamse overheid worden gefinancierd, blijft de goederenstroom die via onze havens Europa in- en uitgaan alsmaar toenemen. Dit succesverhaal heeft veel positieve gevolgen voor de tewerkstelling. Toch gaat dit gepaard met een aantal paradoxen. Er bestaan daarover misvattingen met kwalijke gevolgen. De berichten in de pers dat de havenwerkgevers mensen zoeken maar soms niet vinden, leidden ertoe dat veel kandidaat-dokwerkers opdaagden. De wachtlijsten van kandidaat-dokwerkers worden langer en langer.

Het gaat echter niet over hen, maar over technisch goed geschoolde mensen met een A2-diploma.

Het gaat niet over de chauffeurs van straddle carriers, maar wel over personeel dat de straddle carrier kan repareren en onderhouden. De havenwerkgevers vrezen dat zich op dat punt nu en in de nabije toekomst grote problemen gaan voordoen. Ze stellen vier paradoxen vast. Ze zeggen er onmiddellijk bij dat de oplossing niet alleen bij de

Caluwé

overheid ligt, maar die zou toch een tandje moeten bijsteken.

Eén, ondanks de hoge werkloosheidsgraad in Antwerpen, 17 percent in de stad, raken heel wat vacatures niet ingevuld. Ik heb net een voorbeeld gegeven. Tweede paradox: de logistiek, gelet op de investeringen, is een groeisector met veel vacatures. Toch voelen de werkzoekenden dat zo niet aan. Weinig mensen kiezen ervoor. Enkel wie er in opgroeit, kiest voor de opleiding expeditie. De sector straalt geen aantrekkingskracht uit. Daar moeten de werkgevers zelf iets aan doen. Drie, de scholen zien onvoldoende in welke richtingen ze moeten aanbieden. Soms wordt ervoor gepleit om het zevende jaar haventechnieken weer in te voeren. Vier, er worden wel inspanningen geleverd, maar ze zijn onvoldoende gecoördineerd en op elkaar afgestemd.

Mijnheer de minister, erkent u de bovenvermelde problemen? Zo ja, welke acties hebt u al ondernomen die kunnen bijdragen aan oplossingen? Zijn in de bestaande onderwijsvernieuwingen sporen te vinden van samenwerking tussen scholen en de logistieke sector? Zo ja, welke? Hoe ziet u de taakverdeling inzake opleiding tussen onderwijs en bedrijfswereld? Welke maatregelen hebt u al genomen of bent u van plan te nemen voor de tewerkstelling in de haven en de logistieke sector?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Caluwé, dat het minder gunstige imago van bepaalde beroepen een weerslag heeft op de aantrekkingskracht van het TSO en BSO, is onmiskenbaar. Dit geldt niet alleen voor havengebonden activiteiten, maar is ook schrijnend in tal van andere sectoren zoals de verpleging, de textielindustrie, enzovoort, sectoren waarin vacatures voor knelpuntberoepen niet ingevuld raken, ook als de economische context minder positief is.

In de beleidsnota Onderwijs die voor de lopende legislatuur werd opgesteld, is de aansluiting tussen onderwijs- en arbeidswereld één van de vier fundamentele speerpunten. Diverse initiatieven zijn in voorbereiding, andere worden geïntensifieerd. Zonder exhaustief te zijn verwijs ik naar de

optimalisering van leerlingenstages, de bedrijfsbezoeken voor leraars, de klemtoon op werkervaring in het deeltijds onderwijs, het koppelen van onderwijsconvenants aan sectorconvenants en het op kruissnelheid komen van de Regionale Technologische Centra. Ook de geplande globale kwalificatiestructuur, als basis voor de opleidingenstructuur, zal tot meer transparantie en rationalisatie leiden. Dit is natuurlijk niet in een handomdraai geconcipieerd, op papier gezet en uitgewerkt. Het is een belangrijke doelstelling in ons beleid.

Er zijn momenteel geen samenwerkingsexperimenten tussen scholen en de logistieke sector. Het Gemeentelijk Technisch Instituut van Beveren plant vanaf september 2007 wel van start te gaan met een TSO-specialisatiejaar Havenonderhoudstechnieken voor voornamelijk leerlingen die de studierichting Elektromechanica of Elektrische Installatietechnieken volgden. Onder andere ter ondersteuning daarvan wordt ook een platform tussen de school en een aantal logistieke ondernemingen opgericht.

De rol die de overheid terzake vervult, is weliswaar sturend en faciliterend, maar kan niet raken aan het principe van de vrijheid van onderwijs. Vrijheid van onderwijs betekent langs de aanbodzijde dat de overheid de studierichtingen en de overeenkomstige eindtermen, als minimumdoelstellingen, vastlegt, maar de invulling via lessentabellen en leerplannen aan de inrichtende machten en hun koepels overlaat.

Zowel in het voltijds als in het deeltijds secundair onderwijs zijn er diverse opleidingen die gerelateerd zijn aan tewerkstelling in havens, zonder echter het aspect van algemene vorming en ruimere inzetbaarheid te verwaarlozen. Zo kunnen door middel van een recente wijziging van de regelgeving op 1 september 2005 het zevende specialisatiejaar Logistiek in het BSO en de deeltijdse opleiding Onderhoudsmonteur, onder meer van straddle carriers, van start gaan. In hoeverre vakken zoals talen en bepaalde attitudes in het leerprogramma worden ingeschreven, is een zaak die tot de pedagogische autonomie van de schoolbesturen behoort. Vrijheid van onderwijs langs de vraagzijde betekent dat leerlingen en ouders niet tot een school, net of opleiding kunnen worden gedwongen. CLB's, klassenraden, steunpunten, en dergelijke kunnen hier slechts vrijblijvend informatie en adviezen geven.

Vandenbroucke

Indien vanuit de sector promotie- of andere campagnes worden opgezet, dan wil de onderwijsoverheid hier in de mate van het mogelijke medewerking aan verlenen. Aan de andere kant is een forum waarop sociale partners en overheden elkaar rechtstreeks vinden het overwegen waard. De Conferentie Maritieme Opleidingen, die reeds tot concrete samenwerking tussen de maritieme sector en de maritieme opleidingsinstellingen heeft geleid, en trouwens op 20 mei aanstaande voor de derde keer plaatsvindt, is daarvan een sprekend voorbeeld.

In de voorbije periode is via de pers vanuit diverse kanalen heel wat communicatie gevoerd over de aanwervingsbehoeften. De betrouwbaarheid van de gebruikte cijfergegevens is daarbij niet altijd even hoog. Soms worden ruwe schattingen gegeven waarin meerdere jaren begrepen zijn, af en toe gaat het over specifieke reële vacatures. Belangrijk is het onderscheid te maken tussen de vacatures die vallen onder het statuut havenarbeider en de vacatures van het normaal economisch circuit.

Wat de havenarbeiders betreft, heeft VDAB Antwerpen regelmatig overleg met CEPA, de Centrale der Werkgevers aan de Haven van Antwerpen. De VDAB voorziet jaarlijks in een gedeeltelijke financiering van het opleidingscentrum. Dit centrum draait momenteel op volle toeren.

Voor de technische beroepen, bijvoorbeeld voor het onderhoud van kranen, niveau derde graad secundair technisch onderwijs of het hoger onderwijs korte type, voorziet de sector in een gespecialiseerde opleiding in samenwerking met de VDAB. Voor de opleidingen op het vlak van de maritieme beroepen bestaat er een jarenlange samenwerking. We kunnen aan de noden tegemoetkomen via financiering van lokale projectprogrammatie en door werkzoekenden op te leiden tot bijvoorbeeld douanedeclarant, expeditie of waterklerk.

Daarnaast hebben VDAB Antwerpen en VDAB Sint-Niklaas een samenwerkingsverband opgericht waarbij momenteel intensief werk wordt gemaakt van een inventarisatie van de vacatures bij alle ondernemingen, ook de toeleveringsbedrijven betrokken bij de werken aan het Deurganckdok. In mei zullen in overleg met de sector concrete afspraken worden gemaakt.

Er zijn ook regelmatig besprekingen met Hesse-Noord Natie en P&O Ports. Tevens participeert VDAB Antwerpen in het RTC, waarbij de problematiek betreffende de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt wordt bekeken.

De voorzitter: De heer Caluwé heeft het woord.

De heer Ludwig Caluwé: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. Het houdt een aantal perspectieven in. Ik zal dit nauwgezet opvolgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Jans tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de uitvoering van het beleid inzake elders verworven competenties en het opstellen van titels van beroepsbekwaamheid

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Jans tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over gelijke kansen voor mannen en vrouwen in de uitvoering van het beleid inzake elders verworven competenties en het opstellen van titels van beroepsbekwaamheid.

Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik begin mijn vraag met een verwijzing naar uw beleidsnota waarin u onder meer de nadruk legt op het ontwikkelen, zichtbaar maken en valideren van talenten. Centraal hierin staat het decreet van 30 april 2004 over het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid. Dit decreet is momenteel in een uitvoeringsfase. De SERV heeft een voorstel ingediend van beroepen waarvoor een titel van beroepsbekwaamheid kan worden bekomen en zal hiervoor standaarden uitwerken tegen het einde van 2005.

Omwille van de grote werkloosheid, vooral onder laaggeschoolde vrouwen, moeten we volgens mij bij de uitvoeringsfase van dit decreet voldoende

Jans

rekening houden met gelijke kansen voor vrouwen en mannen. Door hun inzet binnen het vrijwilligerswerk, hun gezin of als verzorger ontwikkelen vrouwen competenties die een meerwaarde kunnen bieden op de arbeidsmarkt. Concreet gaat het om competenties die vrouwen ontwikkelen via dagdagelijkse activiteiten in persoonlijke, familiale, maatschappelijke context en via huishoudelijk werk.

Ik kan dit het best illustreren met een paar voorbeelden. Heel wat vrouwen maken bijvoorbeeld kleren voor het hele gezin. Ze doen dat op zeer ervaren wijze maar zonder diploma. Een ander voorbeeld is de zorg die vrouwen, vaak in nauwe samenwerking met de thuisverpleging, besteden aan een hulpbehoevende ouder of schoonouder of aan een gehandicapt kind. Ze kunnen daarvan natuurlijk nooit een formeel bewijs voorleggen. Het blijven impliciete leerresultaten. In de uitvoering van het beleid inzake elders verworven competenties, de EVC's, en het opstellen van titels van beroepsbekwaamheid zijn duidelijke en grote kansen weggelegd voor deze doelgroep.

Rond deze tijd zou de lijst met titels voor beroepsbekwaamheid afgerond worden voor 2005. Werd de lijst van prioritaire titels van beroepsbekwaamheid inmiddels definitief opgesteld? Uit welke beroepstitels bestaat deze lijst? Werd er aandacht besteed aan de tewerkstellingskansen van vrouwen bij het opstellen van deze lijst? Hierbij leg ik de nadruk op de laaggeschoolde vrouwen. Zo ja, op welke manier? Wanneer worden de uitvoeringsbesluiten betreffende het decreet over het opstellen van titels van beroepsbekwaamheid afgerond? Wat zijn de krachtlijnen hiervan? Wanneer zal het decreet in werking treden? Op welke manier is er een gelijkkansentoets opgenomen in de uitvoering van dit decreet?

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey: Ik kan niet anders dan het belang van de vraag onderstrepen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: De CD&V-vrouwen zijn daarvoor bij mij op bezoek geweest en daar is ook gevolg aan gegeven. De Vlaamse Regering zou dit morgen openbaar maken. Ik

hoop dat minister-president Letorme niet boos is dat dit nieuws nu vroeger in de pers komt.

Op dit ogenblik zijn de prioritaire titels van beroepsbekwaamheid nog niet officieel gekend. Dit zijn de titels waarvoor in 2005 reeds standaarden, de concrete omschrijving van de nodige competenties om het beroep succesvol uit te oefenen, zullen worden uitgewerkt. De procedure voor jaarlijkse vastlegging van de beroepen die omgezet worden in standaarden, bepaalt dat de minister een advies vraagt aan de SERV over de keuze van de beroepen. Deze officiële adviesvraag voor het jaar 2005 kan pas worden gesteld nadat het uitvoeringsbesluit van het decreet over de titels van beroepsbekwaamheid de eerste keer wordt geagendeerd op de Vlaamse Regering. Dan kunnen namelijk alle nodige adviezen, bij de VLOR en de SERV, officieel worden opgevraagd. Bij de derde agendering van deze uitvoeringsbesluiten zal tegelijk ook een ministerieel besluit zijn opge maakt, dat de keuze van de beroepen door de minister vastlegt op basis van het advies van de SERV. Tot zo ver de formele gang van zaken.

Natuurlijk is de SERV al een aantal maanden geleden het overleg met de sociale partners over de keuze van de titels van beroepsbekwaamheid aangegaan. Het is namelijk van het grootste belang dat er zeker het eerste jaar gewerkt wordt met beroepen waarvoor er bij de arbeidsmarktpartners een groot draagvlak bestaat. Zij zijn het die de titel in de realiteit moeten legitimeren en toepassen. Voor 2005 is de volgende lijst met beroepen reeds opge maakt, met akkoord en engagement van de relevante sociale partners: begeleider buitenschoolse kinderopvang, wever, torenkraanbestuurder, brood- en banketbakker, industrieel schilder, callcenteroperator, autobuschauffeur, autocarchauffeur, kapper en kapperssalonbeheerder.

Deze lijst weerspiegelt een evenwichtige mix over sectoren, zodat kansengroepen zeker worden bereikt. Het gaat ook over knelpuntberoepen, wat natuurlijk de tewerkstellingskansen na het behalen van een titel maximaliseert. Het draagvlak bij de sociale partners ten aanzien van de effectieve toepassing van deze titels van beroepsbekwaamheid garandeert in ieder geval dat ze zeker zullen worden gevalideerd bij de aanwervingspolitiek.

Bij de bespreking van de ontwerpen voor het uitvoeringsbesluit op de Vesoc-werkgroep is telkens

Vandenbroucke

ook aandacht gevraagd voor de gendercomponent bij de toepassing van de titels van beroepsbekwaamheid. In de bovenvermelde lijst zijn de 'meer vrouwelijk georiënteerde beroepen' duidelijk aanwezig. Ik aarzel wat bij die uitdrukking en ik zet ze dan ook het liefst tussen aanhalingstekens. Bedoeld worden titels waarvoor de ervaringslering van bijvoorbeeld inactieve vrouwen die terug op de arbeidsmarkt wensen te stappen, zeker bij de assessmentproeven relevant is. Het gaat bijvoorbeeld om begeleider buitenschoolse kinderopvang, callcenter operator, kapper, kapsalonbeheerder en brood- en banketbakker, maar eigenlijk sluiten ook beroepen als autobuschauffeur en autocarchauffeur bij dit rijtje aan. Ik verwijs naar de voorzitter van deze commissie.

Voor de keuze van de titels van de volgende jaren zal steevast in de adviesaanvraag aan de SERV omtrent de keuze van de titels voor beroepsbekwaamheid de relevante arbeidsmarktevolutie, bijvoorbeeld de vraag naar coachingsfuncties, worden opgenomen. Het genderelement is daarbij een zorg. Hoewel we een beetje badinerend kunnen doen over wat nu een vrouwelijk georiënteerd beroep is en wat niet, is wat mevrouw Jans aankaart wel belangrijk. We hebben meer dan andere landen een inactieve arbeidsreserve van kortgeschoolde vrouwen, ook vrouwen die al wat ouder zijn of althans niet meer tot de jongerengroepen behoren. We moeten die groep proberen te valoriseren. Daarvoor zijn juist die elders verworven competenties van belang. Het is dan ook niet zo gek de sociale partners te vragen daaraan aandacht te besteden. Dat was de vraag, en daar is ook op geantwoord.

De uitvoeringsbesluiten voor de titel van beroepsbekwaamheid zijn klaar om een eerste keer op de agenda van de Vlaamse Regering te komen. Dat moet driemaal gebeuren om tot een definitieve goedkeuring te kunnen komen. De tweede keer is na de verwerking van de nodige adviezen van de SERV en de VLOR, en de derde keer is na advies van de Raad van State. Het decreet treedt dan in werking op de datum van de publicatie van het besluit ter uitvoering van de titels van beroepsbekwaamheid. Het is mijn bedoeling dit morgen voor de eerste keer op de agenda te zetten. Intussen is het voldoende besproken in de IKW's en dergelijke om het doorgang te laten vinden.

De krachtlijnen van dit ontwerp van besluit zijn de volgende. Jaarlijks wordt, na het advies van de SERV, een selectie van beroepen en overeenkomstige titels waarvoor de dienstverlening uitgebouwd wordt, bepaald. Het streefdoel is de maximalisatie van objectiviteit en onpartijdigheid in de beoordeling door het aanvullen van de standaard met succescriteria en beoordelingsrichtlijnen en door het opstellen van lijsten van als gelijkwaardig aan de titel beschouwde erkende studiebewijzen en competentiebewijzen. We willen dat omdat zo de beoordelaars ondubbelzinnig kunnen bepalen of de aanvrager zelf voldoende bewijzen kan voorleggen zodat een effectief assessment voor hem of voor haar niet nodig is om de titel te bekomen.

Het departement Onderwijs staat in voor het maken van lijsten van erkende studiebewijzen. Een groep van personeelsleden uit de departementen Onderwijs, Werk en Cultuur staat in voor het maken van lijsten van competentiebewijzen. Het opmaken van lijsten gebeurt aan de hand van de standaard van het specifieke beroep. Hierbij wordt dus nagegaan welke bestaande diploma's, getuigschriften en opleidingsprogramma's ook automatisch een bepaalde titel dragen. Een diploma kan verschillende titels 'dragen', zodat een titel van beroepsbekwaamheid niet als lineair evenwaardig aan een diploma kan worden beschouwd.

De SERV staat in voor het ontwikkelen van standaarden. We kunnen niet genoeg beklemtonen dat de sectorale sociale partners een reëel gevoel moeten hebben van eigenaarschap om de marktwaarde van een titel te garanderen. Het ontwikkelen van deze standaarden gebeurt niet in een vacuüm. Er is namelijk een mogelijkheid tot het formuleren van opmerkingen door de betrokken departementen van Onderwijs, Werk en Cultuur via het geïntegreerde beleid voor Onderwijs, Werk en Vorming. De standaarden zijn de concreet omschreven competenties die iemand moet bezitten om met succes een bepaald beroep uit te oefenen, de succesfactoren voor uitvoering, zoals bijvoorbeeld het kwaliteitsniveau, alsook de richtlijnen voor het assessment.

Er is in dit ontwerp van besluit voorzien in een erkenningsprocedure voor beoordelingsinstanties. Daarbij staan vooraan de maximalisatie van de objectiviteit, de onpartijdigheid en de correcte uitvoering en naleving van de gedragscode. Een

Vandenbroucke

beoordelingsinstantie dient telkens voor de titel of titels waarvoor ze een dienstverlening wenst op te zetten, een aanvraag tot erkenning in. Voor reeds erkende beoordelingsinstanties die hun dienstverlening met een of meerdere titels wensen uit te breiden, is het aanvraagdossier vanzelfsprekend beperkter.

De opdracht van de erkende beoordelingsinstanties is vastgelegd. In essentie gaat het om de beoordeling, overeenkomstig de standaarden, of de aanvrager het beroep echt kan uitoefenen, het geven van advies aan de aanvrager over het resultaat van de proeven om aan iedereen ook een ontwikkelpad mee te geven, het rapporteren over de werking, en het geven van advies aan de erkenningsinstantie om een titel al of niet uit te reiken.

Erkende beoordelingsinstanties kunnen, mits wordt voldaan aan voorwaarden, een basisfinanciering en een financiering per aanvrager voor zowel de begeleiding als de beoordeling bekomen. Op die manier wordt het bedrag dat individuen voor hun beoordeling dienen te investeren, beperkt gehouden. Maximumtarieven voor werkenden, zelfstandigen en kansengroepen zijn vastgelegd. Voor werkzoekenden en deeltijds leerplichtigen is de volledige dienstverlening gratis.

Het ESF-agentschap treedt ten aanzien van de organisaties die een aanvraag tot erkenning als beoordelingsinstantie indienen op als het ene loket, maar het is de interdepartementale stuurgroep bestaande uit personeelsleden uit de departementen Onderwijs, Werk en Cultuur, die uiteindelijk adviseert over de inhoudelijke erkenning van een beoordelingsinstantie.

Het toekennen en uitreiken van titels gebeurt centraal door een overheidsorganisatie, de erkenningsinstantie, zijnde de administratie Werkgelegenheid. De titel is immers bij uitstek een arbeidsmarktinstrument. Dit gebeurt na de toetsing van het advies van de erkende beoordelingsinstantie. Op die manier verkrijgt de titel bij alle betrokkenen meer legitimiteit.

De werking en de procedure voor de beroepscommissie ter behandeling van bezwaren ingevolge bijvoorbeeld het doorlopen van een beoordeling,

worden nauwer vastgelegd. Dat is een lang procedureverhaal, waar ik nu niet dieper op inga.

De gelijkekansenstoets is in de uitvoering van het decreet in diverse stappen opgenomen. Een intakegesprek maakt het mogelijk dat de kansen op een succesvolle beoordeling reeds op voorhand ingeschat kunnen worden. Daardoor wordt een individu niet nodeloos geconfronteerd met een falende beoordeling, men wordt daarentegen op een positieve basis doorverwezen naar een opleidingsmodule of werkervaring waarbij men de kansen op een succesvolle beoordeling vergroot. Het is ook een voorbereiding voor de assessmentproeven zelf. Iedereen wordt op zijn gemak gesteld

De beoordelingsinstanties moeten als erkenningsvoorwaarde een laagdrempelige dienstverlening uitbouwen. Ze worden via de informatiecampagne en sensibilisatiecampagne van de Vlaamse overheid ertoe aangezet, via het netwerk van organisaties van kansengroepen de informatie over deze dienstverlening aan hun publiek over te brengen en de intakegesprekken via partners te organiseren zodat ook de geografische drempel wordt weggehaald. De assessmentstests, gebaseerd op de standaarden en richtlijnen voor assessment vanwege de SERV, worden beoordeeld op hun genderneutraliteit en cultuurbias voor beslissing tot erkenning.

Ten slotte neemt het beleidsmonitoringsysteem dat wordt opgezet – uiteraard anoniem – de profielkenmerken van de aanvragers mee, zodat bij elke evaluatie het bereik en het succes van de kansengroepen in deze dienstverlening worden meegenomen en signaalwaarde hebben voor bijsturing.

Dit verhaal wordt al enige tijd voorbereid. Ik ben heel blij dat we de stap nu kunnen zetten, naar ik hoop morgen al. De vraag is nog aan welk tempo we dat kunnen doen. Er zijn garanties dat we in de loop van een jaar een vijftiental titels kunnen afwerken. De arbeidsmarkt en de kwalificatiestructuur omvatten echter meer dan vijftien titels. We moeten dus bekijken of we dat tempo in de toekomst kunnen optrekken. Dat is evenwel arbeidsintensief en dus ook duur, zodat we het niet zonder budgetten kunnen doen. We zetten nu echter een eerste belangrijke stap. Alles op zijn tijd.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik stel vast dat u mijn bekommernis deelt, niet alleen omwille van de aandacht voor de kansengroepen maar omdat de gelijkekansentoets aanwezig is in heel het beleid.

De voorzitter: Het is goed dat vanaf het begin de zogenaamde gendertoets een blijvende bekommernis is. Dat was ook de bedoeling van de actie van Vrouw en Maatschappij.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Frank Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tewerkstellingskansen tijdens en na het deeltijds onderwijs

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot de heer Vandenbroucke, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de tewerkstellingskansen tijdens en na het deeltijds onderwijs.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een op zeven jongeren is 1 jaar na het verlaten van de school nog op zoek naar een job. In het deeltijds beroepsonderwijs hebben bijna vier op tien jongeren na 1 jaar nog geen job. Er moet dan ook bijzondere aandacht worden besteed aan deze kwetsbare groep.

Mijnheer de minister, in de beleidsvoorstellen wilt u in het deeltijds beroepssecundair onderwijs op termijn voor alle deeltijdse jongeren een voltijds programma, liefst met werk. Op dat vlak zijn in dit Vlaams Parlement tal van resoluties goedgekeurd. De groep die nu niet aan het werk is, omvat 44 percent van de totale populatie.

Om deze algemene doelstelling te bereiken, zullen vier stappen worden gevolgd. Zo zal aan 500 jongeren een werkervaringsplaats worden aangeboden op basis van het doorlopen van een screeningsmodule. De overige 2.000 jongeren zullen

gedurende 3 maanden een voortraject volgen. Van die 2.000 jongeren krijgen er 500 een werkervaringsplaats aangeboden. Tot slot krijgen de laatste 1.500 jongeren extra opleiding en begeleiding.

Wat die screeningsmodule betreft, rijst op het terrein de vraag of de trajectbegeleiders die verbonden zijn aan de school niet voldoende weten. Het pilootproject van een aantal jaren geleden heeft duidelijk aangetoond dat de screening binnen de lokale werkwinkel geen meerwaarde had. Positief was wel dat de jongeren een aanspreekpunt hadden bij de lokale werkwinkels. Het pilootproject heeft 2 jaren gelopen in de lokale werkwinkels van Aalst, Brugge en Maasmechelen..

Het aanbieden van gepaste werkervaringsplaatsen is zinvol en nuttig maar dan wel op maat van de jongeren. Uit de ervaring van de begeleiders blijkt dat het beter zou zijn om aan de regio's een budget ter beschikking te stellen om in eigen beheer, eventueel netoverschrijdend, een basispakket algemene vorming inzake sociale vaardigheden en basisattitude uit te werken en in te zetten op maat van de jongeren. Daarbij kan rekening worden gehouden met de eigenheid van de regio inzake arbeidsmarkt, opleidingsmogelijkheden, mobiliteitsproblemen, enzovoort. De uitwerking van deze vorming moet gebeuren in samenwerking en wisselwerking met andere regionale organisaties. Het uitgangspunt is duidelijk: de jongere moet er beter van worden.

Mijnheer de minister, welke meerwaarde ziet u in de screeningsmodule? Wat is de kostprijs van aangepaste werkervaringsplaatsen? In welke organisaties, vzw's en bedrijven zullen die worden gezocht? Wat is de waarde van een voortraject van 3 maanden? Wie gaat die voortrajecten organiseren en met welke inhoud? Ziet u kansen in een voorafname op de voorziene middelen voor de regio om de vorming inzake attitude en sociale vaardigheden in eigen beheer te organiseren, maar buiten de school? Deze optie is gelanceerd door een van de STC's, in samenwerking met de regionale centra deeltijds onderwijs.

Het is belangrijk dat we uitgaan van een algemene visie op werkend leren waar de jongere beter kan van worden.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik wil me niet vastpinnen op het precieze cijfer van tweemaal 500 werkervaringsplaatsen en de voortrajecten van 3 maanden waarnaar u hebt verwezen. U hebt natuurlijk gelijk want dat staat in het diagram bij maatregel 2 van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord. Het gaat echter om een indicatief schema dat is opgesteld toen er nog geen volledig overzicht was van het totale beschikbare budget. De doelstelling is evenwel niet indicatief maar heel duidelijk.

Bij alternerend leren beoog ik voor elke deeltijds lerende resoluut de overgang van een deeltijdse leerplicht naar een voltijds engagement, zo mogelijk met werk, waar dat niet onmiddellijk mogelijk is met voortrajecten. Op die manier wil ik komen tot een sluitende aanpak. De intake en screening van de jongeren is daarbij ontzettend belangrijk. De trajectbegeleiders hebben daarvoor de nodige expertise. Ik wil op dat vlak dan ook geen fundamentele wijzigingen aanbrengen.

De kostprijs van de werkervaringsplaats behelst voornamelijk de vergoeding die de werkgever in het kader van het werkervaringscontract aan de jongere betaalt. Dit contract kan bijvoorbeeld een werknemersleercontract, een deeltijds arbeidscontract, een beroepsinlevingsovereenkomst, een IBO-contract, een contract thuishelper of een contract brugproject zijn. Ik heb de sociale partners uitdrukkelijk gevraagd zich ertoe te engageren voldoende werkervaringsplaatsen ter beschikking te stellen en mee borg te staan voor de wisselwerking tussen opleiding en werkervaring. De kwalitatieve verbetering houdt in dat jongeren op de werkervaringsplaats 'werkplekieren' in plaats van werken.

Zowel de mogelijkheden van de industriële, de diensten- als de zorgsector moeten ten volle worden benut. Dit maakt voorwerp uit van interprofessioneel en sectoraal overleg. De overheid verwacht een serieus engagement met concrete objectieven en tastbare initiatieven. Het Vlaams werkgelegenheidsakkoord dient hierbij als kader. In elk geval zou de privé-sector meer ruimte kunnen creëren voor arbeidsmarktrijpe jongeren. Verder wordt nagegaan welke bijdrage de lokale overheidsinstanties, partners vanuit de sociale economie en de NGO-sector kunnen leveren. Ook de mogelijkheden via de uitzendsector worden optimaal benut.

Inmiddels zijn er zowel in het VIA-akkoord als in de CAO-De Lijn concrete engagementen vastgelegd. Als grote en 'voorbeeldige' werkgever zal ook de Vlaamse overheid zich engageren om goede werkervaringsplaatsen aan te bieden. Nog voor het begin van het schooljaar 2005-2006 zal de Vlaamse Regering een actieplan 'Stages en werkervaringsplaatsen bij de Vlaamse overheid' neerleggen. Een groeipad en structurele maatregelen om tot meer en betere stage- en werkervaringsplaatsen bij de Vlaamse overheid te komen zullen de kern ervan uitmaken. Het plan zal slaan op de schooljaren 2005-2006 en 2006-2007, met een evaluatie en eventuele bijstellingen tussen de twee schooljaren in.

Via het ESF-agentschap zal eind juni een oproep worden gelanceerd voor de organisatie van nieuwe voortrajecten in het kader van een traject naar werk voor deeltijds lerenden die niet arbeidsrijp en niet arbeidsbereid zijn. Daarvoor is onder meer via het Vlaams werkgelegenheidsakkoord in het nodige geld voorzien. Het gaat over 3,1 miljoen euro.

Deze voortrajecten mogen maximaal één schooljaar duren. Ze zullen kunnen worden georganiseerd door centra voor deeltijdse vorming. In de oproep zal de nadruk voornamelijk liggen op enerzijds de voorwaarde van een regionaal samenwerkingsverband, met een koppeling aan het Resoc, en anderzijds de inhoudelijke, kwalitatieve invulling. Aan zo'n samenwerkingsverband moeten alle centra voor deeltijds onderwijs die zich in hetzelfde Resoc-gebied bevinden als het betrokken centrum voor deeltijdse vorming in de mate van het mogelijke participeren. Ook regionale Syntra's en welzijns- en sociaal-culturele organisaties nemen er bij voorkeur aan deel.

De voortrajecten zullen steeds moeten streven naar arbeidsmarktgerichte doelstellingen. De trajectbegeleider tekent samen met de leerling een realistisch en arbeidsmarktgericht traject uit. De begeleiding moet voldoende flexibiliteit mogelijk maken. Daarbij wordt rekening gehouden met de sterke en zwakke punten van de leerling. Als er zich moeilijkheden voordoen, zal de trajectbegeleider met de leerling nagaan hoe het traject kan worden bijgestuurd.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, als ik naga welke verklaringen uw voorgangers al hebben afgelegd over het deeltijds onderwijs en wat er in de praktijk is bereikt, dan word ik moedeloos. Ik heb destijds de ministers Van den Bossche, Baldewijns en Vanderpoorten daarover geïnterpelleerd. Verder zijn daarover al heel wat moties en resoluties geschreven. En terecht hebt u vorig jaar bij het begin van de legislatuur, heel wat verklaringen afgelegd en uw bekommernis geuit over deze groep van jongeren.

We moeten een noodplan maken voor het deeltijds onderwijs. Het is niet vijf voor twaalf maar tien na twaalf voor deze jongeren die geen werkervaring hebben opgedaan tijdens hun studie. Deze groep wordt steeds groter. Uit alle onderzoeken blijkt dat deze jongeren, die vaak afkomstig zijn uit de zwakste gezinnen, de allerzwakste groep worden op de arbeidsmarkt wanneer zij tijdens hun studie geen werkervaring kunnen opdoen. Na 1 jaar staat deze groep nog zwakker. Ik doe dan ook een emotionele oproep, niet alleen aan u maar aan heel de regering, om daar heel snel werk van te maken. Ik ondersteun uw intentieverklaringen en ik hoop dat we op het veld resultaten zullen zien.

Ik heb een aantal centra voor deeltijds onderwijs bezocht. De zorg en de nood maar ook de moedeloosheid zijn er groot.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik sluit me aan bij uw visie op de toestand. Het is echt geen succesverhaal, het is voor minstens de helft een mislukking.

Ik heb deze week nog een bezoek gebracht aan het Damiaaninstituut in Aarschot. Ik heb daar met een 20-tal betrokken jongeren rond de tafel gezeten en gepraat over de tewerkstelling. Het is een heel complexe problematiek. Bovendien worden deze jongeren ook vaak thuis met problemen geconfronteerd. Het is dan ook heel juist wanneer u zegt dat we ons daar allemaal verantwoordelijk moeten voor voelen. We proberen nu in de economische sectoren en bij de lokale overheden een verantwoordelijkheidsgevoel te creëren.

Vaak ondervinden die jongeren ook moeilijkheden om hun eigen situatie in te schatten. Ze willen geld verdienen, redelijk veel zelfs want ze vergelijken zich met vrienden die misschien 2 of 3 jaar ouder zijn en wel gekwalificeerd zijn. Het is heel moeilijk om die situatie recht te trekken.

Ik geloof dat we met een zeer geconcentreerde inspanning iets kunnen bereiken, maar dat zal niet met één vingerknip gebeuren. Het is niet zoiets als een decreet dat wordt goedgekeurd en morgen kan worden uigevoerd. We zullen een hele periode nodig hebben om de cijfers uit dat diagram in de praktijk om te zetten.

De heer Jos De Meyer: We mogen niet vergeten dat het gaat over jongeren van 15 tot 16 jaar die in het beste geval 2 dagen naar school gaan en geen werkervaring kunnen opdoen. Zij zijn tegelijkertijd ook de grootste spijbelaars. Wat doen zij tijdens de 5 andere dagen van de week? Als de samenleving niet investeert in deze periode van hun leven, dan zal ze achteraf nog veel meer middelen moeten uittrekken voor andere deelterreinen van het maatschappelijk leven waarmee deze jongeren zullen worden geconfronteerd. Ik pleit dan ook samen met u, mijnheer de minister, voor een volgehouden inspanning van de hele regering gedurende de hele regeerperiode.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.37 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

